

I sag 143/78

angående en anmodning, som i medfør af protokollen af 3. juni 1971 vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, er forelagt Domstolen af Bundesgerichtshof for i den sag, som verserer for nævnte ret mellem

JACQUES DE CAVEL, Flughafenbereich Ost, Gebäude 124-2040, D-6000 Frankfurt am Main,

appellant,

og

LUISE DE CAVEL, Dielmannstraße 20, D-6000 Frankfurt am Main,

indstævnte,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 1, stk. 2, nr. 1 i konventionen af 27. september 1968,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten H. Kutscher, afdelingsformændene J. Mertens de Wilmars og Mackenzie Stuart, dommerne A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, O'Keeffe, G. Bosco og A. Touffait,

generaladvokat: J.-P. Warner
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Forelæggelseskendelsen og de skriftlige indlæg, der er afgivet i medfør af artikel 20 i statuttten for EØF-Domstolen, kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

I forbindelse med en for tribunal de grande instance i Paris verserende skils-

missesag fremsatte ægtemanden, rekvirenten under fuldbyrdelsessagen, begæring om anvendelse af sikrende retsmidler. Ved kendelse af 19. januar 1977 imødekom afdelingen for ægteskabssager ved tribunal de grande instance i Paris begæringen og gav tilladelse til, at der blev gjort arrest i møbler, effekter og andre genstande i ægtefællernes lejlighed i Frankfurt am Main samt i en bankboks, som i hustruens navn var lejet i en bank sammesteds. Dommeren gav ligeledes tilladelse til, at der blev gjort arrest i hustruens bankkonto, og udtalte desuden, at hustruen, såfremt der måtte opstå vanskeligheder, ville have ret til at indgive begæring om hastesagskendelse til den tyske ret, der var kompetent med hensyn til fuldbyrdelsen.

Under henvisning til artikel 31 i konventionen af 27. september 1968 (herefter benævnt konventionen) fremsatte hr. de Cavé over for formanden for Landgericht Frankfurt am Main begæring om, at den franske rets afgørelse forsynedes med fuldbyrdelsespåtegning. Begæringen blev imidlertid afslået med den begrundelse, at rekvirenten ikke havde fremlagt de dokumenter, som ifølge konventionens artikel 47 skal fremlægges af den part, der begærer fuldbyrdelse. Appellen mod denne afgørelse blev forkastet af Oberlandesgericht Frankfurt am Main, som fandt, at konventionen ikke kunne finde anvendelse på det foreliggende tilfælde, fordi de pågældende retsmidler angik fysiske personers retlige status samt deres rets- og handleevne og dermed ifølge konventionens artikel 1, stk. 2, nr. 1, faldt uden for dens anvendelsesområde.

Sagen blev indbragt for Bundesgerichtshof, som ved kendelse af 22. maj 1978 i medfør af artikel 3 i protokollen af 3. juni 1971 vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen har anmodet Domstolen om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

»Finder De europæiske Fællesskabers konvention af 27. september 1968 om

retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, ikke anvendelse på en afgørelse, som en fransk dommer i ægteskabssager under en for en fransk ret verserende skilsmisssag har truffet om arrest i formuegenstande på det sted, hvor sagsøgte i skilsmisssagen har bopæl, fordi der er tale om en sag, der er et led i en retssag vedrørende fysiske personers retlige status eller formueforholdet mellem ægtefæller (konventionens artikel 1, stk. 2, nr. 1)?«

Forelæggelseskendelsen blev registreret på Domstolen den 19. juni 1978.

I henhold til artikel 5 i protokollen af 3. juni 1971 og i overensstemmelse med artikel 20 i protokollen vedrørende statuten for EØF-Domstolen er der afgivet skriftlige indlæg af appellantens i hovedsagen, af indstævnte i hovedsagen, af regeringen for Forbundsrepublikken Tyskland, af regeringen for Det forenede Kongerige og af Kommissionen.

På grundlag af den referende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten, har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Indlæg i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statuten for EØF-Domstolen

A — Appellantens indlæg

Appellanten har anført, at det problem, der skal løses, er, om »de retsmidler, der begæres anvendt«, dvs. de sikrende retsmidler (arrest i hustruens formuegenstande i Forbundsrepublikken Tyskland

og arrest i de konti, hun måtte have sammesteds), som den franske ret har truffet afgørelse om, og som ved den tyske ret begæres forsynet med fuldbyrdelsespåtegning, kan betragtes uafhængigt af en sag om fysiske personers retlige status og om formueforholdet mellem ægtefæller.

Appellanten har først henvist til konventionens artikel 24, der bestemmer, at »De foreløbige, herunder sikrende retsmidler, der er fastsat i en kontraherende stats lovgivning, kan kræves anvendt af den pågældende stats retslige myndigheder, selv om en ret i en anden kontraherende stat i medfør af denne konvention er kompetent til at påkende sagens realitet«. Appellanten har heraf først udledt, at »den ret, begæringen fremsættes overfor« ikke skal tage stilling til, om den er berettiget, og at dette for så vidt desto stærkere må gælde for den ret, som skal forsyne en udenlandsk retsafgørelse om anvendelse af eller om tilladelse til at anvende foreløbige eller sikrende retsmidler med fuldbyrdelsespåtegning (artikel 31).

Det anerkendes således principielt i selve konventionen i nævnte artikel 24, at foreløbige og sikrende retsmidler må betragtes uafhængigt og selvstændigt, og denne »uafhængighed« begrænses ikke af konventionens artikel 1, stk. 2, nr. 1, hvorefter konventionen ikke finder anvendelse på fysiske personers retlige status samt deres rets- og handleevne, formueforholdet mellem ægtefæller samt arv efter loven eller testamente. At de foreløbige eller sikrende retsmidler — i retslig henseende — er selvstændige og uafhængige af de retssager, der ikke omfattes af konventionen, når de står i forbindelse med sådanne sager, bestyrkes i øvrigt også både af konventionens artikel 5, nr. 2, som indeholder et selvstændigt værneting i sager om underholdspligt »uafhængigt« af de ofte hermed forbundne sager om fysiske personers retlige status samt deres rets- og handleevne, og af konventionens artikel 27, nr. 4 hvis ordlyd indebærer, at retsafgørelser om fysiske perso-

ners retlige status samt deres rets- og handleevne kun delvis falder uden for konventionens regler om anerkendelse af retsafgørelser.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt sådanne retsmidler, som begæringen om fuldbyrdelsespåtegning vedrører, i sig selv (dvs. uafhængigt af realiteten i den retssag, som de knytter sig til) skal anses for at vedrøre fysiske personers retlige status samt deres rets- og handleevne eller formueforholdet mellem ægtefæller, har appellanten henvist til Domstolens praksis og anført, at besvarelsen heraf må ske ud fra konventionens mål og opbygning samt de almindelige principper, som kan udledes af de nationale retssystemer, og at disse sagsområder under denne synsvinkel er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 1, stk. 1, men ikke stk. 2.

Appellanten foreslår derfor, at Domstolen træffer følgende afgørelse:

- »Retsafgørelser om foreløbige, herunder sikrende retsmidler bør betragtes selvstændigt og adskilt fra enhver retssag om realiteten og bør derfor anerkendes som angivet i Fællesskabets konvention om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager.
- Foreløbige, herunder sikrende retsmidler vedrørende parternes formue-rettigheder falder ind under konventionens anvendelsesområde, uanset om disse kendelser og retsmidler træffes præjudicielt i forbindelse med en skilsmissegang.«

B — Indstævntes indlæg

Indstævnte, fru de Cavel, har indledningsvis anført, at den franske dommer i ægteskabssager har pålagt hendes ægtefælle at betale hende et underholdsbidrag, og at Landgericht Frankfurt am Main har forsynet denne kendelse med fuldbyrdelsespåtegning. Jacques de Cavel appellerede denne afgørelse til Oberlandesgericht Frankfurt am Main, som ophævede afgørelsen med den begrundelse, at den vedrørte fysiske personers retlige status samt deres rets- og handleevne og derfor faldt uden for konventionens anvendelsesområde. Fru de Cavel indbragte derefter ved Bundesgerichtshof en »Rechtsbeschwerde« (kassationsanke), som stadig verserer.

Med hensyn til problemerne vedrørende de præjudicielle spørgsmål, Domstolen har fået forelagt, har indstævnte først fremført sine realitetsindsigelser mod de foreløbige, herunder sikrende retsmidler, som hendes ægtefælle ønsker foretaget i Forbundsrepublikken Tyskland, og har dernæst hævdet, at disse retsmidler henhører under formueforholdet mellem ægtefæller og derfor falder uden for konventionens anvendelsesområde.

For så vidt angår indstævntes stillingtagen til fuldbyrdelsen af hendes underholdsbidrag, som adskiller sig fra hendes stillingtagen til fuldbyrdelsen af de foreløbige retsmidler, som hendes ægtefælle har fået tilladelse til at anvende, har indstævnte hævdet, at denne forskel kan begrundes med betragtninger vedrørende grundlæggende rettigheder, men har endelig foreslået, at man afventer den eventuelle forelæggelseskendelse fra Bundesgerichtshof i den for denne ret verserende sag om fuldbyrdelsen af underholdsbidraget, således at de to sager kan behandles samlet.

Indstævnte foreslår »at afgørelsen af Bundesfinanzhofs anmodning om præjudiciel afgørelse i sag VIII ZB 39/77 — EF-Domstolens reg.nr. 93 434 — udsættes, indtil der er afsagt forelæggelseskendelse i den for Bundesgerichtshof

verserende sag nr. VIII ZB 34/78, eller indtil en sådan er afslået, hvilket i betragtning af det hidtidige sagsforløb forekommer sandsynligt«.

C — Indlæg fra Forbundsrepublikken Tysklands regering

Efter den tyske regerings opfattelse må man af hensyn til en så vidt mulig ensartet anvendelse af konventionen fortolke »fysiske personers retlige status« og »formueforholdet mellem ægtefæller« som selvstændige begreber ud fra konventionens mål og opbygning samt de almindelige principper, som kan udledes af samtlige de nationale retssystemer under ét.

I så henseende foreligger der betydningsfulde oplysninger om selve konventionen i *Jenard*-rapporten og i *Schlosser*-rapporten, som blev udarbejdet i forbindelse med forhandlingerne om de nye medlemsstaters tiltrædelse af konventionen og om de ændringer, der ved denne lejlighed blev foretaget (EFT C 59, 1979).

Det fremgår heraf, at medens sager om fysiske personers retlige status samt deres rets- og handleevne og om formueforholdet mellem ægtefæller ifølge konventionens undtagelsesbestemmelser ikke omfattes af dennes anvendelsesområde, falder derimod sager om underholdsbidrag ifølge samme konventions bestemmelser ind under anvendelsesområdet trods den ofte afgørende betydning, spørgsmålet om den retlige status har for henholdsvis den bidragsberettigede og bidragspligtige. Som følge af den stigende betydning der i forbindelse med medlemsstaternes nye lovgivninger om familieretlige spørgsmål tillægges princippet om en samlet behandling af sagen, hvorved den ret, der skal træffe afgørelse

om den retlige status, også skal afgøre accessoriske spørgsmål, tager det nye konventionsudkast, som er udarbejdet i anledning af de nye medlemsstaters tiltrædelse, særlig i den nye affattelse af artikel 5, stk. 2, sigte på at begrænse princippet virkninger, samtidig med at princippet anerkendes.

Heraf udleder Forbundsrepublikken Tysklands regering for det første, at der ikke på grundlag af konventionens ordlyd kan opstilles et almindeligt princip om, at sager om accessoriske spørgsmål er udelukket fra dens anvendelsesområde, alene fordi dette er tilfældet for hovedsagens vedkommende. Den har endvidere anført, at konventionen endnu ikke indeholder nogen udtrykkelig bestemmelse om, hvorvidt accessoriske retsafgørelser vedrørende domme om fysiske personers retlige status falder ind under dens anvendelsesområde, men at den nye affattelse af bestemmelsen om underholdsbidrag i artikel 5, nr. 2, der er udarbejdet efter forhandlinger mellem de gamle og de nye medlemsstater, i intet tilfælde indebærer, at konventionen, fordi den ikke finder anvendelse på sager om fysiske personers retlige status, heller ikke skal finde anvendelse på en accessorisk retsafgørelse. Endelig mener Forbundsrepublikken Tysklands regering ikke, at der skulle være nogen særlig grund til at behandle foreløbige retsmidler i forbindelse med skilsmisssager anderledes end andre foreløbige sikrende retsmidler i almindelighed. Heraf følger, at når den ret, der hævdes, som sådan falder ind under konventionens anvendelsesområde, udelukkes konventionens anvendelse ikke af, at retten kun gøres gældende foreløbigt og i tilknytning til en retssag om fysiske personers retlige status.

Det afgørende er derimod arten af den ret, det sikrende retsmiddel skal beskytte. Da der af forelæggelseskendelsen intet fremgår herom, er Forbundsrepublikken Tysklands regering — blandt andet på grundlag af den ovenfor nævnte *Schlusser*-rapport — af den opfattelse, at der —

såfremt det kan fastslås, at formålet med et foreløbigt retsmiddel, som der af hensyn til formueretlige interesser træffes bestemmelse om at anvende under en skilsmisssag, ikke er at sikre underholdsforpligtelser (f.eks. fordi der ikke foreligger et behov for underholdsbidrag) — er tale om ægteskabets formueretlige virkninger og dermed om et spørgsmål vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller, som falder uden for konventionens anvendelsesområde. Forbundsrepublikken Tysklands regering foreslår derfor følgende besvarelse:

- »1. Retssager om foreløbige retsmidler i ægteskabssager er ikke undtaget fra anvendelsesområdet for konventionen om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser, blot fordi de er accessoriske i forhold til retssager om fysiske personers retlige status eller om formueforholdet mellem ægtefæller.«
2. Konventionen kan finde anvendelse på arrest i formuegenstande, som dommeren i ægteskabssager under en skilsmisse har truffet afgørelse om, men kun såfremt der (også) er tale om at sikre underholds krav; den finder ikke anvendelse, såfremt formålet udelukkende er at beskytte krav, som måtte følge af retsreglerne om formueforholdet mellem ægtefæller.«

D — Indlæg fra Det forenede Kongeriges regering

Det forenede Kongeriges regering har anført, at de udtryk, der er anvendt i konventionens artikel 1, gør denne

uanset på retssager, som hovedsagelig angår fysiske personers retlige status, og at skilsmisssager omfattes af denne kategori. Konventionen kan derfor overhovedet ikke spille nogen rolle i disse sager, og det samme gælder kendelser, som afsiges i tilknytning til eller som led i en sådan sag, idet sådanne accessoriske afgørelser må følge hovedsagen. Skilsmisselovgivningen i de forskellige retssystemer er udsprunget af forskellige etiske og religiøse opfattelser, hvilket gør det vanskeligt for et land at anerkende et andet lands skilsmisedomme. Når skilsmisssager er undtaget fra konventionens anvendelsesområde, er dette udtryk for en anerkendelse af disse vanskeligheder, og det ville derfor være ulogisk at kræve, at retterne i en anden medlemsstat skulle lette udøvelsen af så forskelligartede former for kompetence ved at fuldbyrde accessoriske kendelser, der er afsagt i forbindelse hermed. Den franske ret, hvis afgørelse ønskes forsynet med fuldbyrdelsespåtegning, har ikke været bundet af konventionens bestemmelser om retternes kompetence i forhold til personer med bopæl i andre EF-lande, idet den har fået sagen forelagt som en skilsmisssag; det er endog muligt, at den ifølge konventionen ville have været inkompetent, idet værnetinget i skilsmisssager i de nationale lovgivninger ofte beror på kriterier, som ifølge konventionen ikke kan bringes i anvendelse.

Hvis kendelser om accessoriske strids spørgsmål skulle være omfattet af konventionen i tilfælde, hvor sagens realitet falder uden for dens anvendelsesområde, ville dette have endnu alvorligere retlige konsekvenser. Konventionen giver kun adgang til at udøve en kompetence, hvis denne er hjemlet i selve konventionsbestemmelserne. Hvis konventionen derfor skulle finde anvendelse på foreløbige retsmidler i form af arrest i gods, uanset realiteten i den sag, begæringen vedrører, måtte hjemmelen for kompetencen til at afsige kendelsen også findes i konventionen (artikel 3, stk. 1). Der vil

sædvanligvis foreligge en sådan hjemmel, men dette gælder ikke altid i skilsmisssager.

Det forenede Kongeriges regering har endvidere påpeget, at der foreligger et lignende problem vedrørende accessoriske kendelser i sager om underholdspligt. Da konventionen finder anvendelse på sager om underholdspligt (artikel 5, nr. 2), selv når denne forpligtelse beror på fysiske personers retlige status, vil kendelser herom ikke kunne afsiges i forbindelse med en skilsmisssag eller andre sager vedrørende fysiske personers retlige status; denne lakune i konventionen vil blive afhjulpet i form af en tilføjelse til konventionen i den nye affattelse, der er godkendt af de ni medlemsstater.

Selv om Det forenede Kongeriges opfattelse følges, således at kendelser i tilknytning til sager om fysiske personers retlige status ikke omfattes af konventionens anvendelsesområde, medfører dette imidlertid ikke nødvendigvis, at kendelserne ikke kan fuldbyrdes af retterne i andre lande. Det bestemmes udtrykkeligt i konventionens artikel 56, at de bilaterale overenskomster om anerkendelse og fuldbyrdelse af domme bevarer deres gyldighed på de sagsområder, hvor konventionen ikke finder anvendelse.

Efter Det forenede Kongeriges opfattelse er en kendelse om arrest i gods med henblik på den endelige bodeling mellem ægtefællerne som følge af en skilsmisse tilstrækkelig nært knyttet til formueforholdet mellem ægtefæller til at være

omfattet af konventionens artikel 1, stk. 2, nr. 1, og dermed udelukket fra dennes anvendelsesområde.

E — Kommissionens indlæg

Kommissionen har anført, at begreberne »fysiske personers retlige status« og »formueforholdet mellem ægtefæller« skal fortolkes selvstændigt og ensartet for alle medlemsstaterne, idet visse medlemsstater ellers kunne begrænse eller udvide konventionens anvendelsesområde. Fortolkningen må derfor foretages dels ud fra konventionens mål og opbygning, dels ud fra de almindelige principper, som kan udledes af samtlige de nationale retssystemer under ét. Da en selvstændig fortolkning må gå ud fra ordlyden, må det af begrebet »fysiske personers retlige status« udledes, at det vedrører en persons retlige status og ikke de formueretlige konsekvenser af denne. Den i dette tilfælde for tribunal de grande instance i Paris verserende skilsmissegang vedrører det anførte begreb i konventionens artikel 1, for så vidt som den tager sigte på at ændre ægtefællernes civilstand, men dette indebærer imidlertid ikke, at andre afgørelser i tilknytning til skilsmissegangen ipso facto falder uden for konventionens anvendelsesområde.

Spørgsmålet om eventuelle tvister i tilknytning til skilsmissegangen, for eksempel om underholdsbidrag, skal behandles under skilsmissegangen eller under en særskilt retssag, afhænger ikke alene af de forskellige nationale retsplejelove, men i visse tilfælde også af, om parterne i skilsmissegangen ønsker dem behandlet under denne eller under en særskilt sag. En sådan valgfrihed er ikke alene objektivt set uberettiget, men er også i strid med konventionen, særligt dennes artikel 42, som bygger på princippet om, at forudsætningerne for at bringe konventionen i anvendelse skal afgøres særskilt, når der er tale om delvis fuldbyrdelse af flere krav i en enkelt sag; dette må så meget desto mere gælde for enhver retsafgø-

relse af enkelte stridsspørgsmål i forbindelse med én enkelt sag.

Kommissionen er i øvrigt af den opfattelse, at det afgørende for konventionens anvendelse heller ikke kan være, om afgørelsen vedrører et definitivt retsmiddel eller foreløbige retsmidler af sikrende karakter (konventionens artikel 24). Denne opfattelse bestyrkes ifølge Kommissionen af en afgørelse fra Oberlandesgericht Karlsruhe af 4. juni 1976 og af en afgørelse fra Cour d'appel de Bruxelles af 1. april 1977 (J.T. 1978, s. 119); begge disse afgørelser er afsagt i forbindelse med en skilsmissegang.

Sammenfattende har Kommissionen om dette punkt anført, at løsningen i den foreliggende sag afhænger af, om de retsmidler, den parisiske dommer i ægteskabssager har anordnet, når de betragtes uafhængigt af deres tilknytning til skilsmissegangen, henhører under et af de sagsområder, der ikke omfattes af konventionens anvendelsesområde. I sin besvarelse af dette spørgsmål har Kommissionen fremhævet, at ægteskabsdommerens afgørelse ikke angår fysiske personers retlige status som nævnt i konventionens artikel 1, idet dette begreb vedrører en persons retlige status og ikke de hermed forbundne formuemæssige aspekter, men at denne afgørelse, der regulerer retsstillingen med hensyn til den ene ægtefælles formuegoder, evt. kan siges at vedrøre formueforholdet mellem parterne i skilsmissegangen.

Da begrebet »formueforholdet mellem ægtefæller« er blevet fortolket forskelligt på de forskellige sprog, må det under-

gives en ensartet fortolkning. Herefter kan der kun være tvivl om, hvorvidt der bør anlægges en vid eller en snæver fortolkning.

For en snæver fortolkning af begrebet »formueforholdet mellem ægtefæller« — dvs. en fortolkning der begrænser udelukkelsen af disse sagsområder fra konventionens anvendelsesområde — kan anføres følgende:

- a) Hvis de kontraherende stater havde haft til hensigt generelt at udelukke alle særlige formueretlige forhold mellem ægtefæller fra konventionens anvendelsesområde, havde man uden vanskelighed kunnet give udtryk herfor ved hjælp af en tilstrækkelig vid formulering som den, der anvendes i artikel 1, stk. 2, nr. 1, i Haag-konventionen om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske domme i civile sager og handelssager.
- b) Det følger af konventionens artikel 5, nr. 2, om sager om underholdspligt, at formueforhold mellem ægtefæller ikke principielt falder uden for konventionens anvendelsesområde.

For en vid fortolkning af begrebet »formueforholdet mellem ægtefæller« — dvs. en fortolkning, der udvider antallet af sagsområder, der falder uden for konventionens anvendelsesområde — kan derimod hævdes, at der ved en snæver fortolkning ikke i tilstrækkelig grad ville blive taget hensyn til det pågældende begrebs økonomiske betydning.

Det følger imidlertid af det formål, de kontraherende stater havde for øje, at de særlige formueretlige forhold mellem ægtefællerne som følge af formueforholdet mellem dem, ikke bør falde uden for anvendelsesområdet, idet undtagelserne kun vedrører retsområder, hvor der består betydelige forskelle mellem de kontraherende staters retssystemer, dvs. med hensyn til formueforholdets oprettelse, beståen og ophør. Når dette indledende problem er løst, skulle de rettigheder og forpligtelser, som følger af det

pågældende formueforhold, ikke længere give anledning til sådanne vanskeligheder, som foranledigede de kontraherende stater til at udelukke formueforholdet mellem ægtefæller fra konventionens anvendelsesområde.

Enhver afgørelse om ægtefællernes rettigheder og forpligtelser ud fra formueforholdet mellem dem forudsætter ganske vist i almindelighed, at den ret, der skal træffe afgørelsen, først tager stilling til formueforholdets art, men problemerne herved, for så vidt angår anvendelsen af konventionen, kan løses på grundlag af dennes artikel 27, stk. 4, hvorefter fuldbyrdelse af en udenlandsk retsafgørelse, hvori dette præjudicielle spørgsmål er afgjort i modstrid med den internationale privatret i den stat, begæringen rettes til, kan afslås, medmindre den afgørelse, retten i sidstnævnte stat ville have truffet i henhold til sin egen internationale privatret, ikke ville have ført til et andet resultat.

Kommissionen er derfor af den opfattelse, at den afgørelse, dommeren i ægteskabssager ved tribunal de grande instance i Paris har truffet, ikke vedrører formueforholdet mellem ægtefæller, og at det ikke er nødvendigt at afgøre, om rettens afgørelse er afsagt på grundlag af bestemmelser om formueforholdet mellem ægtefæller eller særlige formueretlige dispositioner mellem ægtefæller, eller om den derimod er afsagt på grundlag af generelle civilretlige bestemmelser i den af den franske ret anvendte lovgivning. Selv om afgørelsen var afsagt på grundlag af bestemmelserne om formueforholdet mellem ægtefæller, udgør formueforholdet mellem ægtefæller i en skilsmisssag kun et præjudicielt spørgsmål, som ikke udelukker konventionens anvendelse, og kun giver retten i

fuldbyrdsstaten mulighed for at udøve en kontrol i medfør af konventionens artikel 27, nr. 4.

Sammenfattende har Kommissionen foreslået, at spørgsmålene besvares således:

- »1. I henhold til artikel 1, stk. 2, nr. 1, i konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, er foreløbige retsmidler, som er anordnet under en skilsmisssag, ikke undtaget fra konventionens anvendelsesområde, medmindre de direkte vedrører et af de retsområder, der som nævnt i artikel 1, stk. 2, nr. 1, ikke omfattes af konventionen.
2. En afgørelse om at gøre arrest i dele af indstævntes formue, som en fransk dommer i ægteskabssager har truffet under en verserende skilsmisssag, henhører ikke under de sagsområder, som betegnes ved udtrykkene »fysiske personers retlige status« og »formueforholdet mellem

ægtefæller« i artikel 1, stk. 2, nr. 1, i konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, og som er udelukket fra dennes anvendelsesområde.«

III — Mundtlige forhandlinger

Der er i retsmødet den 31. januar 1979 afgivet mundtlige indlæg af sagsøger i hovedsagen, repræsenteret af advokat L. Levi-Valensin, Paris, og af advokat Gillen, Luxembourg, af sagsøgte i hovedsagen, repræsenteret af advokat W. Beck, Frankfurt am Main, og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af sin befuldmægtigede, R. Wägenbaur, bistået af advokat Krause-Ablass.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 22. februar 1979.

Præmisser

- 1 Ved kendelse af 22. maj 1978, indgået til Domstolen den 19. juni s.å., har Bundesgerichtshof i medfør af protokollen af 3. juni 1971 vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (herefter benævnt: konventionen), forelagt Domstolen et spørgsmål vedrørende fortolkningen af konventionens artikel 1, stk. 2, nr. 1, hvorefter den ikke finder anvendelse på fysiske personers retlige status samt deres rets- og handleevne, formueforholdet mellem ægtefæller samt arv efter loven eller testamente;
- 2 spørgsmålet er rejst under en sag om fuldbyrdelse i Forbundsrepublikken Tyskland af en kendelse afsagt den 19. januar 1977 af afdelingen for ægteskabssager ved tribunal de grande instance i Paris, hvorved der under en

skilsmisssag mellem parterne i hovedsagen blev givet tilladelse til, at der, som et sikrende retsmiddel, blev gjort arrest i møbler, effekter og genstande i parternes lejlighed i Frankfurt am Main samt i indstævntes formuegoder og konti i to banker sammesteds;

under henvisning til konventionens artikel 31 rettede ægtemanden, som er den, der har krævet skilsmisse, og som har opnået tilladelse til arrestens gennemførelse, begæring til formanden for Landgericht Frankfurt am Main med henblik på at få kendelsen fra den franske ret forsynet med fuldbyrdespåtegning, hvilken begæring imidlertid blev afslået, fordi rekvirenten ikke havde fremlagt de i konventionens artikel 47 nævnte dokumenter;

også Oberlandesgericht Frankfurt am Main, til hvilken afgørelsen blev appelleret, afslog begæringen, med den begrundelse at de sikrende retsmidler, som begæredes anvendt, var et led i en skilsmisssag og derfor ifølge konventionens artikel 1, stk. 2, nr. 1, faldt uden for dens anvendelsesområde;

- 3 sagen blev derpå indbragt for Bundesgerichtshof, som har stillet Domstolen følgende spørgsmål: »Finder De europæiske Fællesskabers konvention af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, ikke anvendelse på en afgørelse, som en fransk dommer i ægteskabssager under en for en fransk ret verserende skilsmisssag har truffet om arrest i formuegenstande på det sted, hvor sagsøgte i skilsmisssagen har bopæl, fordi der er tale om en accessorisk sag (Nebenverfahren) i forbindelse med en retssag vedrørende fysiske persons retlige status eller formueforholdet mellem ægtefæller (konventionens artikel 1, stk. 2, nr. 1)?«
- 4 Kommissionen og rekvirenten i hovedsagen har anført, at spørgsmålet bør besvares således, at konventionen finder anvendelse på sådanne sager, medens regeringerne for Det forenede Kongerige og Forbundsrepublikken Tyskland samt indstævnte har foreslået en besvarelse gående ud på, at den ikke finder anvendelse;
- 5 det fremgår af sagsakterne, at stridsspørgsmålene for de tyske retter vedrører dels forbindelsen mellem de af den franske rets afdeling for ægteskabssager anordnede foranstaltninger og skilsmisssagen, dels spørgsmålet om konventionen eventuelt finder anvendelse som følge af de pågældende sikrende retsmidlers formueretlige karakter.

- 6 Konventionen finder ifølge artikel 1 anvendelse på »borgerlige sager, herunder handelssager«;

på grund af visse retsområders særlige karakter, herunder spørgsmål om »fysiske personers retlige status samt deres rets- og handleevne, formueforholdet mellem ægtefæller samt arv efter loven eller testamente«, falder sager herom uden for konventions anvendelsesområde.

- 7 Den foreløbige regulering af de formueretlige forhold mellem ægtefæller er, når den må foretages under en skilsmisssag, nært knyttet til skilsmisseårsagerne og til ægtefællernes og de i ægteskabet fødte børns personlige situation, og kan derfor ikke adskilles fra de spørgsmål om fysiske personers retlige status, som opstår som følge af opløsningen af ægteskabet og formueforholdet mellem ægtefællerne;

heraf følger, at begrebet »formueforholdet mellem ægtefæller« ikke alene omfatter formueordninger, som af visse nationale lovgivninger specielt og udelukkende er udformet med henblik på ægteskabet, men også alle formueretlige forhold, som er en direkte følge af ægteskabet eller af dets opløsning;

retssager, som føres om ægtefællers formuegoder, medens der verserer en skilsmisssag, kan derfor efter omstændighederne vedrøre eller være nært knyttet til: 1) spørgsmål om fysiske personers retlige status, 2) formueretlige forhold mellem ægtefæller som en direkte følge af ægteskabet eller dets opløsning, eller 3) formueretlige forhold, som eksisterer mellem ægtefæller, men som ikke står i forbindelse med ægteskabet;

selv om sager under den sidstnævnte kategori er omfattet af konventionens anvendelsesområde, bør sager under de to førstnævnte udelukkes derfra;

- 8 De foregående betragtninger gælder såvel foreløbige retsmidler vedrørende ægtefællernes formuegoder som retsmidler af definitiv karakter;

da foreløbige sikrende retsmidler vedrørende formuegoder — f.eks. arrest — er egnede til at beskytte rettigheder af meget forskellig karakter, er det ikke retsmidlernes art i sig selv, men karakteren af de rettigheder, de skal beskytte, der er afgørende for, om de er omfattet af konventionens anvendelsesområde.

- 9 Konventionen giver i øvrigt intet retligt holdepunkt for, med hensyn til dens materielle anvendelsesområde, at opstille en sontring mellem foreløbige og definitive retsmidler;

denne konstatering gælder uanset konventionens artikel 24, hvorefter »de foreløbige, herunder sikrende, retsmidler, der er fastsat i en kontraherende stats lovgivning, kan kræves anvendt af den pågældende stats retslige myndigheder, selv om en ret i en anden kontraherende stat i medfør af denne konvention er kompetent til at påkende sagens realitet«;

denne bestemmelse angår udtrykkeligt anvendelse af foreløbige retsmidler i en kontraherende stat, i tilfælde hvor en ret i en anden kontraherende stat »i medfør af denne konvention« er kompetent til at påkende sagens realitet, og den kan derfor ikke påberåbes til støtte for, at konventionen skulle finde anvendelse på foreløbige, herunder sikrende retsmidler vedrørende forhold, som ikke er omfattet af dens anvendelsesområde.

- 10 Det bør følgelig fastslås, at retsafgørelser, hvorved der under en skilsmisssag gives tilladelse til at anvende foreløbige sikrende retsmidler — f.eks. arrest i ægtefællernes formuegoder — ikke er omfattet af konventionens anvendelsesområde, således som dette er fastlagt i artikel 1, når retsmidlerne vedrører eller er nært knyttet til de af skilsmisssagen omfattende fysiske personers retlige status eller til formueretlige forhold, som er en direkte følge af ægteskabet eller dets opløsning.

Vedrørende sagsomkostningerne

- 11 De udgifter, der er afholdt af regeringen for Det forenede Kongerige, af regeringen for Forbundsrepublikken Tyskland og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet mundtlige indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, som verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt den af Bundesgerichtshof ved kendelse af 22. maj 1978, for ret:

Retsafgørelser, hvorved der under en skilsmisssag gives tilladelse til at anvende foreløbige sikrende retsmidler — f.eks. arrest i ægtefællernes formuegoder — er ikke omfattet af anvendelsesområdet for konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, således som dette er fastlagt i artikel 1, når retsmidlerne vedrører eller er nært knyttet til de af skilsmisssagen omfattede fysiske personers retlige status eller til formueretlige forhold, som er en direkte følge af ægteskabet eller opløsning.

Kutscher	Mertens de Wilmars	Mackenzie Stuart	Donner	Pescatore
Sørensen	O'Keeffe	Bosco	Touffait	

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 27. marts 1979.

A. Van Houtte
Justitssekretær

H. Kutscher
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT J.-P. WARNER
FREMSAT DEN 22. FEBRUAR 1979¹

Høje Ret.

Denne sag er forelagt Domstolen i form af en anmodning om en præjudiciel afgørelse fra Bundesgerichtshof i henhold til

protokollen af 3. juni 1971 vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsaf-

¹ — Oversat fra engelsk.